

Ansvar för föroreningskador

Advokat Erica Nobel
Delphi, Malmö

Renare Mark Syd, den 26 februari 2009

Miljölagstiftningen

Vad måste jag känna till?

- De allmänna hänsynsreglerna
- Ansvar för föroreningskador och avhjälpandeåtgärder
- Anmälan av avhjälpandeåtgärder
- Straffbestämmelser
- Tidsaspekten – framförhållning och planering

Förorenade områden

- **Föroreningskada**

En förorening (= konstaterad) av mark- eller vattenområde, grundvatten, byggnad eller anläggning vilken kan medföra (= riskbedömning) skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

- **Allvarlig miljöskada**

En förorening som utgör en betydande risk för människors hälsa, påverkar ett vattenområde eller grundvatten och har betydande negativ effekt på vattenmiljön, skadar eller försvårar bevarandet av en djur- eller växtart eller livsmiljön för en sådan art.

Verksamhetsutövarens ansvar

- Den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningskada eller allvarlig miljöskada är primärt ansvarig för det avhjälpande som skall ske.
- Verksamhet vars faktiska drift har pågått efter den 30 juni 1969 och vars verkningar fanns kvar när miljöbalken trädde i kraft.
- Enligt Arvameddomen (MÖD 9822-02) kan ansvaret för föroreningskador orsakade av annan även åläggas köpare av rörelse/inkrån. Ansvaret är avhängigt av överlåtelsens omfattning.

Fastighetsägarens ansvar

- Om det inte finns någon verksamhetsutövare som är primärt ansvarig för avhjälpande av föroreningsskada eller allvarlig miljöskada ansvarar var och en fastighetsägare som vid förvärvet av fastigheten, byggnaden eller anläggningen kände till eller borde ha upptäckt föroreningen.
- Omfattar även tomträtt.
- Förvärv efter den 1 januari 1999.
- Förvaringsfallet (RÅ 1997 ref 12) kan bli aktuellt vid förvaring som ägt rum inom en fastighet före den 1 januari 1999, jämför även det s.k. Hörneforsfallet (MÖD M 8552-03).

Upplyningsplikt

- Det föreligger en straffsanktionerad upplyningsplikt för den ägare eller brukare av en fastighet som upptäcker en förorening.
- Ansvaret bör regleras i samband med entreprenader etc.

Solidariskt ansvar

- Om flera verksamhetsutövare har bidragit till en föroreningskada har de ett solidariskt ansvar. Detsamma gäller alla förvärvare av en förorenad fastighet.
- Tillsynsmyndigheten kan förelägga en eller flera verksamhetsutövare eller fastighetsägare att svara för hela kostnaden för avhjälpandeåtgärderna.
- Det råder osäkerhet kring tillämpningen av det solidariska ansvaret när det finns flera ansvariga och det är möjligt att göra en klar och tydlig uppdelning av var och ens ansvar.
- Regressrätten mellan solidariskt ansvariga kan inte avgöras av tillsynsmyndigheten.

Skälighetsavvägning

- Skälighetsbedömningen tar sikte på omfattningen av ansvaret för avhjälpandeåtgärder.
- Följande faktorer beaktas enligt lag;
  - tidsaspekten,
  - dåtidens krav,
  - allmän aktsamhet bedömd utifrån dåtidens kunskap och branschpraxis,
  - omständigheterna i övrigt

DELPHI

www.delphi.se

